

Hva trenger gardsdriften av ledelse?

Med spørsmålet ønsker jeg å flytte fokus et øyeblikk. Bort fra rammevilkår og bondens personlige forutsetninger og over til selve garden. Garden (bedriften) er noe annet enn bonden og bondefamilien(e).

Bent Rune Sinnes

Garden lever sitt eget liv gjennom årstider og år. Garden blir videre preget av bondefamiliens livsfaser, nasjonale føringer for landbruksdrift og samfunnets økonomiske opp- og nedture. Garden er en viktig del av livsgrunnlaget for de fleste bønder og bondefamilier. Den er ofte bosted og skal gi rimelig lønnsomhet.

Garden har i seg muligheter og begrensninger. Disse skaper drømmer og visjoner. Noen bønder tar dette videre i strategier og metoder for driften av garden. Garden trenger styring og tydeliggjøring av hva den skal bidra med i vår generasjon.

Bonden og familien må i dag og i framtiden være seg bevisst hensikten med gardsdriften. Hva skal garden skape av resultater og opplevelser? Hva skal garden bety for hvem? Svaret på dette viser ofte hva garden trenger av ledelse, ansatte, bygninger, areal og produksjonsmidler.

Bonden, sammen med sin ektefelle/partner og kanskje familie må finne frem til hva ledelsen i deres gardsdrift må preges av. Denne prosessen kan være nyttig å ta i forbindelse med et generasjonsskifte. Uansett er dette krevende og de fleste har nytte av ekstern assistanse. Eksempler på hva ledelse kan preges av er tillit, kontroll, interesse, tilstedeværelse og beslutsomhet.

Forskning viser at god ledelse gir økt arbeidsglede og lønnsomhet. BI-professor Bård Kuvaas viser i en kronikk i Dagens Næringsliv til ny forskning fra finansforsker Alex Edmans. Han viser at gode arbeidsplasser fører til bedre resultater. Kuvaas skriver at funnene tilsier at motiverte og lojale medarbeidere ikke bare leverer bedre individuelle resultater, noe forskerne visste fra før, men også bedre organisatoriske resultater.

Forskning viser altså at de som tar godt vare på sine medarbeidere oppnår de beste resultatene.

Ledelsesadferd står sentralt i å oppnå gode resultater. Bonden er modell og leder for garden. Den som òg er far/mor er sammen med sin ektefelle/partner leder i familien. Sammen utøver de ledelse på garden og i familien. I denne sammenheng nevner vi en tidligere artikkel i Bondevennen hvor pekte vi på betydningen

av å gi konkret ros. Anbefalingen er 5 ros på 1 kritikk.

Tydeliggjøring av gardsdriftens behov for ledelse er å flytte fokus bort fra bondens behov for personlighetsutvikling. Det handler om å bli tydelig på hva gardsdriften trenger av ledelse og hvilke arbeidsoppgaver som må gjøres for å vise slik ledelse. Når det er avklart, kan man fokusere på personer og hvilke arbeidsoppgaver som skal utføres. Skal bonden gjøre alt? Er det arbeidsoppgaver som kan deles med parter / ektefelle, andre familiemedlemmer eller ansatte? Hva må bonden trene på av arbeidsoppgaver?

La meg gi et eksempel. En virksomhet hadde behov for en ledelse som var preget av tillit og kontroll. De måtte finne frem til konkrete arbeidsoppgaver som sikret tillit og kontroll. I deres samarbeid ble det trygt å stille spørsmål om oppgaver og prosedyrer

var gjort. Denne holdningen ble bygget inn i alle relasjoner. Det handlet ikke bare om den personen som var daglig leder. Et annet eksempel var en virksomhet hvor behovet var en ledelse preget av interesse, tilstedeværelse og besluttsomhet. De fant og frem til arbeidsoppgaver de måtte gjøre for å sikre at disse holdningene preget utøvelsen av ledelse i alle relasjoner.

Hvorfor skal bønder utforske hvilken ledelse gardsdriften trenger ?

Jo, fordi det fremmer arbeidsglede og lønnsomhet i driften. Den bonden som viser omsorg, ansvar og setter grenser blir en tydelig og trygg samarbeidspartner. Ektefeller og partnere vet hvordan det er når bonden er utydelig og ikke setter grenser i forhold til egne foreldre og slektninger.

Hvis ikke bonden har klart for seg hvilken ledelse gardsdriften krever får det konsekvenser for samliv og familierelasjoner. Naboer og andre samarbeidspartnere merker når ledelsen er trygg og tydelig, eller utydelig og unnvikende.

Min erfaring er at bønder som investerer i samliv, familieforhold og ledelse trives bedre. Derfor anbefaler jeg bønder å prioritere jobben med å finne frem til hvilken ledelse deres gardsdrift trenger. Det er en forutsetning for godt samliv og lønnsom gardsdrift.

Har du spørsmål eller kommentarer til denne artikkelen kan du kontakte Bent Rune Sinnes på mail: bent.rune@succession.no